

4. Neopatrnost při prodeji jedů lékárníky nebo k tomu oprávněnými obchodníky. Trest: Ponejprv pokuta peněžítá od 5 do 50 zlatých a podruhé ztráta živnosti (§§ 365, 366 tr. z. a §§ 633 a 634 voj. tr. z.).

5. Opomenutí vésti knihu jedů; pokuta: 10—50 zl., podruhé 400 zl., při dalším pokračování ztráta živnosti (§ 367 tr. z. a 636 voj. tr. z.).

6. Nedbalost při opatrování a zasílání jedu; pokuta 5—25 zl., při dalších skutcích budiž pokuta zdojnásobněna; byl-li kdo tím usmrčen nebo na těle těžce poškozen, budiž pachatel dle § 335 resp. 599 voj. tr. z. potrestán (§§ 368, 369 tr. z. a 636 a 637 voj. tr. z.).

7. Nešetření zvláštních předpisů při užívání jedů v jednotlivých živnostech; trest vězení od 3 dnů do 1 měsíce, nebyl-li nikdo poškozen; byl-li však někdo usmrčen nebo na těle těžce poškozen, budiž pachatel dle § 335 tr. z. resp. dle § 599 voj. tr. z. potrestán (§ 370 tr. z. a § 638 voj. tr. z.).

8. Prodej neznámých a úřady nevyzkoušených léčiv. Trest jako ve případě č. 7 (§ 371 tr. z. resp. 639 voj. tr. z.).

9. Použití jedovatých barev nebo jedovatých praeparátů při výrobě jedlého zboží; pokuta od 10—100 zl. neb vězení od 3 dnů do 1 měsíce, při opakování se zdvojnásobí, při třetím postižení vedle peněžité pokuty nastoupí též ztráta živnosti (§ 408 tr. z. a § 676 voj. tr. z.).

Obchod kožemi.

Praxis rozeznává obchod kožemi surovými a vykrajovanými.

I. Kráječ koží smí toliko vésti obchod kožemi vydělanými, nikoli však kožemi surovými. Obyčejně bývá s obchodem kožním spojen též obchod potřebami obuvnickými, jako hřebíky, cvočky a j. Výkroj koží jest tedy živností obchodní, jejíž podstata spočívá v koupi a prodeji koží všeho druhu a zvláště ve výkroji koží dle přání kupcova; obchodníci tohoto druhu nesmí sice po živnostensku hotoviti svršky pro obuvníky, smí je však prodávati. Hotovení svršků obuvnických nelze považovati za výlučné právo obuvníků, tvoříť výroba svršků obuvnických zvláštní část průmyslu obuvnického, který zpravidla své výrobky kraječům koží dodává. Svršky obuvnické nenáleží mezi potřeby obuvnické, a nejsou tudíž kraječi koží oprávněni k jich výrobě; naproti tomu jsou k tomu oprávněni oni živnostníci, kteří k obchodu zbožím obuvnickým oprávněni jsou, neboť výroba svršků obuvnických byla výn. min. obch. ze dne 23. května 1889 č. 35.903 prohlášena za podstatnou část živnosti obuvnické, tak že řemeslné její provozování rovněž jako živnost obuvnická podmíněno jest průkazem způsobilosti. Obchodníci kožemi nejsou též oprávněni k dodávání zboží obuvnického.

Obchodníci kožemi jakožto majitelé obchodní živnosti v užším smyslu nejsou oprávněni porážeti zvířata a maso z nich prodávati.

II. Obchod kožemi surovými t. j. nejirchovanými tvoří v Čechách živnost zcela samostatnou (roz. místodrž. kr. Česk. ze dne 30. července 1887 č. 50.142).

Obchodnice.

I. Pojem

Obchodnicí rozumíme ženu, jež po živnostensku obchody provozuje (čl. 6 obch. z.); při tom jest lhostejno, zdali jest svobodna, vdaná, či vdovou, zdali nastupuje živnost novou či přejímá již živnost stávající, zdali provozuje ji sama či ve společenství s jinými, osobně či prokuristou

nebo obchodním zmocněncem. Naproti tomu obchodnicí není manželka obchodníková, jež svému muži v obchodě toliko vypomáhá. Aby žena za obchodnicí se pokládala, k tomu není zapotřebí zvláštního jejího prohlášení, ačkoli se to často, zejména při dalším vedení obchodu již stávajícího, pomocí cirkulářů děje.

II. Manželka jako obchodnice.

Ačkoli rakouské právo nezná pohlavní kurately, nýbrž naopak volnost manželky vzhledem k jmění i právům jejím tvoří základ manželského práva majetkového (viz čl. »Manželka«), přece nemůže se manželka beze svolení svého manžela státi obchodnicí. Tento požadavek manželova konsensu nemá žádné souvislosti s majetkoprávními poměry manželů, ano dle všeobecného znění zákona sluší vyhledávati tohoto svolení i tenkrát, když manželé byli rozvedeni. Svolení může býti uděleno buď výslovně nebo mlčky. Výslovné svolení není žádnou formou vázáno a rovněž nemusí v obchodním rejstříku býti zapsáno. Mlčky udělené svolení dlužno spatřovati v tom, jestliže manželka s vědomím mužovým obchod provozuje aniž tento tomu odporuje (čl. 7 obch. z.). Aby takový případný odpor byl proti třetím osobám účinným, jest zapotřebí, aby byl učiněn způsobem obecně zřejmým. Nedostávající se svolení mužovo může býti nahrazeno k žádosti manželky výrokem soudu, jenž však je udělen jen tehdy, když úředním šetřením sezná, že práva manželova nebudou vedením obchodu manželkou ohrožena (§ 6 úv. z. k obch. z.). Tyto předpisy však týkají se toliko poměru mezi oběma manžely a neplatí nikterak pro poměr manželky k osobám třetím. Prohřešila-li by se tudíž svéprávná manželka proti oprávnění dle čl. 7 obch. z. jejímu manželi náležejícímu, nelze z toho nikterak vyvozovati oprávnění vyhnouti se splnění závazků převzatých a odporovati platnosti vlastních jednání. Tím méně lze na straně druhé žádati, aby v každém případě pátrala, zdali obchodnice jedná v souhlase s čl. 7, pokud ovšem snad tu nejde o majetková práva manželova (roz. ze dne 3. ledna 1890 C. VIII. 105). Manžel může udělený konsens opět odvolati, avšak aby odvolání takové účinkovalo proti osobám třetím, musí býti uveřejněno; proti bezdůvodnému odvolání může si manželka dle anal. § 6 úv. z. u soudu stěžovati.

III. Práva a povinnosti.

Obchodnice má při provozování obchodu též práva a tytéž povinnosti jako obchodník; jest mu úplně na roveň postavena a nemůže se tudíž vzhledem k svým obchodním jednáním dovolávati právních dobrodiní, jež v některých státech ženám přísluší. Je-li provdána, může obchody platně závazky přejímati, aniž by v každém jednotlivém případě měla zapotřebí zvláštního svolení svého muže. Za svoje obchodní dluhy, ručí celým svým jměním a to — předpokládajíc, že byl udělen nebo nahrazen konsens ad II. zmíněný — bez ohledu na práva administrační a poživací nebo na jiná práva manželova na manželském svazku se zakládající. Rovněž ručí i jmění společné, pokud trvá společenství statků (čl. 8 obch. z.); co za společné jmění má býti pokládáno, sluší přirozeně posuzovati dle obsahu dotyčné smlouvy. Svým osobním jměním, i když společenství statků trvá, ručí manžel jen tenkrát, jestliže ručení to výslovně převzal. Před soudem může obchodnice v obchodních věcech bez ohledu, je-li provdána čili nic jednati samostatně (viz čl. »Manželka«).